

MIRNICS GYULA

Ez úgysem lesz novella

Tavaszi szántáskor elvitték a nagyapámat. Fellökték egy barna és zöld foltosra festett teherautóra, csak a szerszámaikat meg pár váltás ruhát vihetett magával, a nagyanyám azt mondta, hogy csak ide megy, a szomszéd faluba, nem sokára jön, de mi nem hittünk neki, mert már nagy gyerekek voltunk, Radnótit olvastunk, meg szinte rendszeresen néztük a tévét, így hiába mondta nekünk a nagyanyám, hogy a nagyapa a szomszéd faluba megy és hogy jön vissza pár napon belül, aznap, amikor a ház előtt barna és zöld foltos teherautó parkolt és a nagyapámat a teherautóra lökték a szerszámaival meg pár váltás ruhával, mi már akkor, a tavaszi szántások idején eltemettük magunkban a nagyapát.

Még a nagyapám elhurcolásának napján megjelentek az első patkányok. Azon a reggelen egy barna és zöld foltos teherautóba szállt a nagyapám és elvitték valahová a szerszámaival meg pár váltás ruhával, s mivel a tavaszi szántások ideje volt, a többiek mind kint voltak a kaszálóban és végezték a tavaszi szántásokat, csak én maradtam a házban, mert engem hülyének tartottak. Nekem pedig nem volt világos, hogy most miért kell egyáltalán kukoricát termelni, amikor reggel barna és zöld foltos teherautó jött a nagyapámért és elvitték a szerszámaival meg pár váltás ruhával, ha nincs itt a nagyapa, akkor nem kell kukorica sem, hiszen mindig a nagyapa főzi a paprikást, meg ő hajtja a csuhás kukoricával megpúpozott kocsit is a házig, mi pedig a kukoricahalom tetején ülünk és visongunk meg sikongunk a gyönyörűségtől, hogy a mi lovunk ilyen jó ló, hogy így bírja a tempcsit, hogy szinte vág a szél minket, miközben a kukoricahalom tetején ülünk és kukoricabajszot szorítunk mindenféle fintorokkal az orrunk alá, aztán pedig a nagyapám kifordítja az udvarba a kukoricát és vissza megy a második fordulóra a kaszálóba, de mi már nem megyünk vele, le kell szállnunk és letelepedünk a nagyanyám mellé és fosztjuk a kukoricát, rángatjuk a kukorica csuháját, amiből aztán a nagyapa babát készít, amit aztán a kecske meg fog enni, a kecskét viszont mi esszük meg, meg mindig megisszuk a tejét, így kerül vissza a kukoricababa hozzánk, meg visszakerül minden hozzáfűződő emlék is, a kukoricapúp a kocsiról, a nagyapám paprikása meg a tavaszi szántás, minden visszakerül hozzánk a kecske húsából, mert ez a természet rendje, gondoltam én a ház udvarában, amikor egyedül maradtam a tavaszi szántások idején, mert reggel barna és zöld foltos teherautó állt meg a ház előtt és elvitte magával örökre a nagyapámat, csak a szerszámaikat meg pár váltás ruhát vitt magával, és a többiek mind kimentek a kaszálóba el-

végezni a tavaszi szántást, csak én maradtam a házban, mert engem hülyének tartottak, és még aznap a nagyapám elhurcolásának napján megjelentek az első patkányok.

A tavaszi szántások idején patkányok árasztották el a házat. Az elsőt pontosan tizenkét óra előtt négy perccel pillantottam meg, a templom delet harangozott, tizenegy óra ötvenhat perckor, mert a dombosi templom pontosan négy percet siet, hogy a munkások ne késsenek el, de a munkások mindig elkésnek. Aznap vitték el a nagyapámat a szerszámaival és pár váltás ruhával egy barnára és zöldre festett teherautóval. Egyedül voltam a házban, a többiek a kaszálóban a tavaszi szántásokat végezték, csak engem hagytak a házban, mert hülyének tartanak. Pedig erős vagyok és szeretem a munkát, szeretem a kezemet használni, legszívesebben szögeket verek a padlóba, némelyiket, különösképp a kemény, hegyes fejű hajógyári szegeket, egy csapásra a padlóba taszajtottam. De hiába az erő, meg a kedv, amikor állandóan hülyeségeket beszélek, meg irkálók, hülyeségeket, melyek sértik a nagyanyámat, mert azt hiszi, hogy bolond vagyok, s az csakis őrá hozna szégyent. Pedig én csak szeretek olvasni meg írni, nem vagyok hülye, amint azt a nagyanyám gondolja, aznap is ilyenmivel foglalkoztam, amikor elhurcolták a nagyapámat és megjelentek az első patkányok, akik aztán ott is maradtak egy hónapig bűdösödni a ház udvarán. Ültem az udvarban és gondolkodtam, mesét akartam írni hat hamutartóról, akik cigarettára gyűjtanak és magukba hamuznak, gondolkodtam, hogy hogyan fogom megírni a hat hamutartó történetét, amikor megjelent az első patkány. A szökőkút tetején állt, a farkát maga alá csavarta az a patkány, az első, amelyik megindította a patkányinváziót aznap. A szökőkutat a nagyapám építette a kacsáknak, mert azok a valamilyen ősi ösztöneik hívására állandóan át akarták repülni azt a betonfalat, amelyet mi kerítésnek nevezünk, amely elválasztotta a házunkat a folyótól, és a kacsák, akik soha nem láthattak a kerítés mögé, mégis megéreztek a folyót és mindig kirepkedtek az udvarból, ezért a nagyapám megnyirbálta a szárnyukat, de a kacsák úgy gondolták, hogy így is fel tudnak repülni, csak nagyobb lendületet kell venniük, felkacsáztak egészen a ház faláig, nekiszaladtak és eszeveszetten verdestek a csonka szárnyaikkal, mire elértek a kerítésig, néha felemelkedtek fél méternyire, de a kerítés másfél méternél is magasabb volt, mert téglákat meg márványdarabokat tettünk rá, így a kacsák fejfel rohantak a falnak, jól beleverték a fejüket a betonba, ilyenkor leheveredtek a kerítés tövébe és szédelegtek naphosszat, majd ha újra erőre kaptak, akkor felkacsáztak újra a ház falához és nekirohantak a falnak. Ezek a kacsák a sok febbeveréstől annyira meghülyültek, hogy végül már enni is elfelejtettek, csonttá soványodtak, ezért a nagyapám épített egy szökőkutat az udvar közepére, és ezután abban fürödtek a kacsák, meg azóta keltek ki új kacsák is és ők is a szökőkútban fürödtek, és a régi kacsák újra meghíztek, néha fogták magukat és verdesni kezdtek szárnyaikkal, suhogtak az udvarban, de

most már nem akartak kirepülni az udvarból, csak a szárnyaikkal akartak verdesni, meg időnként elzarándokoltak a kerítéshez és szelíden a falba verték a fejüket, szerencsére csak a régi kacsák cselekedtek így, őket pedig lassanként mind megeszegettük és a hússal visszakerült hozzánk minden emlék és történet, amely hozzájuk fűződik, mert ez a természet rendje, gondoltam én a ház udvarában, amikor azt a nagy patkányt láttam a szökőkút peremén.

Ez a történet a tavaszi szántások idején játszódik, azon a napon, amikor a nagyapámért titokzatos idegenek jöttek barna és zöld foltos teherautóval és elvitték a nagyapát örökre, csak a szerszámaikat meg pár váltás ruhát vihettek magával. Akkor megjelentek a patkányok. És én estére már kezdtem félni, mert a szökőkúti patkány után még legalább tíz tucatnyi patkányt láttam, amikor pedig sötétedni kezdett még többen jöttek, és nem is látszottak, csak a surrogásuk hallatszott, meg a foszforeszkáló szempárjukat láttam, ahogyan mint két kis földönkívüli siklottak a föld felett. Estére már komoly károkat okoztak a patkányok, ezért nemcsak a patkányoktól féltam, hanem a nagyanyámtól is, a hangjától, mert biztosan engem fog leordítani, nem a patkányokat, hogy miért nem vigyáztam a tojásokra meg a fészkes kiscicákra, pedig én nem tehetek semmiről, ezt a nagyanyám is tudni fogja, de nem szidhatja az igazi bűnösöket, mert a patkányok el fognak szaladni, ha meglátják a nagyanyámat, én viszont kéznél leszek, és tulajdonképpen valóban bűnös vagyok, mert nem irtottam tüzzel vassal a patkányokat, csak hármat öltem meg, pedig ha legalább ezret elpusztítok, akkor biztosan megrémülnek a patkányok és elhagyják a házat, de én nem merek ölni, csak véletlenül öltem meg három patkányt, ahogyan az ajtót nyitottam, de nyeszlett kis dögök voltak. Én pedig rájöttem, hogy a patkányrendszer leginkább egy fához hasonlítható. Ha leszakítunk egy-két levelet, esetleg letörünk egy ágat, attól még élni és virulni fog a fa, de ha a törzsét vagy gyökerét pusztítjuk el, akkor egy csapásra végeztünk a fával, a patkányokkal, és én arra is gondoltam, hogy megkeresem a patkánybanda főnökét, a fa gyökerét és végzek vele, akkor talán megmenthettem volna a tojásokat meg a fészkes kiscicákat, akkor a nagyanyám se szidna le, de nem jutott eszembe épkezésláb ötlet, amely segítségével esetleg meggyilkolhatnám a patkánybanda főnökét, sejtettem, hogy az a patkány a főnök, akit először láttam, aki a szökőkút pereméről bámult le rám, nagy, fél méteres patkány volt, meg plusz fél méter a farka, iszonyú, kemény, porcos, gyűrűs farok, különben nagyon szép szőre volt annak a patkánynak, olyan, mint a vakondoknak, fekete, fényes, selymes, hosszú szőre volt annak a patkánynak, nem pedig szürke, fakó bundája, mint a többi patkánynak, akiket gyilkolhattam volna halomra, a fekete patkányt kellett volna meggyilkolnom, annak a patkánynak ezüst fogai voltak. Azon a napon történt mindez, amelyen egy barna és zöld foltos teherautó jött a nagyapámért, elszállították a szerszámaival és pár váltás ruhával egyetemben. És a déli harangszóra patkányok özönlöttek el a házat. És én nem tudtam őket

elpusztítani, csak véletlenül öltem meg hármójukat, de a patkányok egyre többen és egyre szemtelenebbek lettek, már bemásztak a nagyapám ágyára is, szétszaggatták a paplanokat, az egész szobát fehér tollpelyhek lepték el, de nem olyan volt, ahogyan azt a nagy írók képzelik, nem hasonlított hóesésre, ahogyan azt a nagy írók könyveiben olvashatjuk, a hulló tollpelyhek egy káposztalepkerajhoz voltak hasonlatosak, nem a kavargó hóeséshez, inkább ahhoz az életképhez, amikor az ember kimegy a kaszálóba és elkezd ugrálni a káposztaföldeken, olyankor sokmilliárd káposztalepke kezd kavarni, leginkább ahhoz hasonlatos a tollpelyhek szállingózása. De a patkányok eszeveszetten dúltak, így tennem kellett valamit, valamilyen ellenszert kellett keresnem a patkányinvázió ellen, de nem jutott semmi sem az eszembe, a patkányok pedig tovább tomboltak, és minél tovább törtem a fejem, annál több kárt okoztak. Végül eszembe jutott egy német városka története, ahol a patkányinvázió fölemészttette már lassan a városkát, szerencsére egy torzonborz furulyás vállalkozott a patkányok kiűzésére jó pénz ellenében, amikor pedig furulyájával kicsalogatta a városkából a patkányokat és a városlakóknak nem volt többé félnivalójuk, akkor megtagadták a torzonborz furulyás tiszteletdíjának kifizetését, a torzonborz furulyás pedig bosszúból gyermekcsalogató nótákat kezdett fújni, a gyerekek búvólten követték egy hegy belsejébe, ahol a torzonborz furulyás egyenként megerőszakolta és megfojtotta őket. Igaz, hogy nem vagyok torzonborz, még csak nem is pelyhedzik az állam, pedig már rég katonaköteles lennék, csak a hülye szövegemért tartanak itthon, meg különben is éretlen vagyok, még szakállam sincsen, nemhogy torzonborz lennék, de furulyázni szerencsére tudok, így hát kiültem a ház elé és pergő ritmusú moldvai táncokat fújtam, de a patkányok nem akartak kijönni, viszont megjöttek a többiek a kaszálóból, és a nagyanyám rögtön adott ötszáz pofont, mert nem a házra vigyázok, hanem az utcán szórakozok, amíg a házat alapostól felfalják a patkányok. Hiába mondtam, hogy a ház megmentésén fáradozom, hogy a furulyával próbálom kicsalogatni a patkányokat a házból, ahogy azt a torzonborz furulyás tette egy német kisvárosban, aki utána megerőszakolt és megfojtott egy kisvárosnyi gyereket, és én ebben nem is reménykedtem, nekem elég lett volna, ha a patkányok kijönnek a házból, de a nagyanyám sajnálkozva nézett rám, kicsit mindenhol ütődöttnek tartanak, még katonának sem hívtak be.

És a nagyanyám idegmérget szórt szét a padlón, a sarokban, a fal lyukaiban, az ajtónyílásoknál, a konyhában és a szökőkút környékén. A patkányok pedig jóízűen ették a halálukat, mindent megettek a padlóról, a sarokból, a fal lyukaiból, az ajtónyílásokból, a konyhából és a szökőkút pereméről. És látszólag nem volt semmi bajuk, amikor a ház udvarából hosszú, vészjósló vinnyogás hallatszott és dombost a balsejtelmek fekete fellegei borították be. A patkányok kirohantak, és mi is kirohantunk és láttuk a patkánybanda főnökét, a nagy, fekete, ezüsfogú patkányt a szökőkút peremén vinnyogni, és a többi

patkány is vinnyogni kezdett, és eszeveszetten rohangálni kezdtek az udvarban, de az idegméreg is hatni kezdett, a patkányokat szaladás közben érte az idegsokk, szaladó lábakkal, csigába pördült farkokkal dermedtek meg, amikor a gerincüket elérte a bénulás. Olyan volt, mintha pillanat alatt megfagytak volna a patkányok, mint a sarkkutatók. Pillanatok alatt szoborkertté vált a ház udvara, sokezer patkány dermedt meg szaladás közben, mint a német vadász-kutyák, ha szimatot kapnak, sokezer patkány dermedt így meg vadász-készültségben a ház udvarán. Csak a fekete patkány nem evett az idegméregből, de ő is idegsokkot kapott, mert eszeveszetten rohangált a patkányok, az alattvalói tetemei között, aztán a ház falától lendületet vett és a farkával eszeveszetten verdesni kezdett, és nekiszaladt a betonfalnak, amit mi kerítésnek hívunk, és csak néztem, mert pont úgy nyúlt el a kerítés mellett, mint a régi kacsaínk, akik megéreztek a kerítés mögött a folyót és ki akartak repülni, de a nagyapám levágta a szárnyukat és épített nekik szökőkutat, amelyen megjelent a nagy, fekete patkány a tavaszi szántások idején, azon a napon, amelyen a nagyapám deportálták egy barna és zöld foltos teherautóval, csak a szerszámaikat meg pár váltás ruhát vihetett magával. És mikoron így elnyúlt a nagy, fekete patkány az alattvalói halálának láttán, rá kellett jönnöm, hogy a fa is kiszárad, ha letéjük minden levelét és letörjük minden ágát.

